

TARIM BÜLTENİ

ŞUBAT 2024

SEKTÖREL İHRACAT VERİLERİ (1000\$)

Sektör	Şubat 2022	Şubat 2023	Değişim (%)
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	822.133	1.051.912	%27,9
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	575.878	654.057	%13,6
Yaş Meyve ve Sebze	307.939	319.573	%3,8
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	242.539	312.122	%28,7
Meyve Sebze Mamulleri	170.702	234.779	%37,5
Fındık ve Mamulleri	155.574	197.244	%26,8
Kuru Meyve ve Mamulleri	106.463	178.070	%67,3
Tütün	64.822	76.359	%17,8
Zeytin ve Zeytinyağı	81.393	82.904	%1,9
Süs Bitkileri ve Mamulleri	16.068	17.488	%8,8

ŞUBAT AYINDA

Mevzuat Düzenlemeleri

- Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Yönetmeliğinde Değişiklik Yapıldı
- Yeşil Mercimek İthalatında Gümrük Vergisi Sıfırlandı
- Fermente Süt Ürünlerinin Satışında Düzenleme Yapıldı
- Tarım Arazilerinin Kullanımının Etkinleştirilmesinin Desteklenmesine İlişkin Karar Yayınlandı

Dünyadan Tarım Haberleri

- AB Komisyonu Sera Gazı Emisyonlarını Azaltma Tavsiyesinde Bulundu
- AB, Nadas Kurallarına Muafiyet Getirdi
- Büyüyen Tarım Protestoları Sebebiyle AB Tarım Bakanları Bir Araya Geldi.

TİM TARIM KURULU FAALİYETLERİ

- AB Ormansızlaşma Yasası ve İhracata Etkileri Bilgilendirme Toplantısı

İşletmeler İçin Sürdürülebilirlikte Karşılaşılan Ana Zorluklar

Tarım Birlikleri Şubat Ayı Fuar Katılımları

TİM TARIM KURULU FAALİYETLERİ

AB Ormansızlaşma Yasası ve İhracata Etkileri Bilgilendirme Toplantısı

- 27 Şubat 2024 tarihinde TİM Tarım Kurulu'nun organizasyonu ve Ticaret Bakanlığı'nın sunumları ile "AB Ormansızlaşma Yasası ve İhracata Etkileri Bilgilendirme Toplantısı" gerçekleştirilmiştir.
- Toplantıda 9 Haziran 2023 tarihli AB Resmî Gazetesinde yayımlanarak yürürlüğe giren Ormansızlaşmanın Önlenmesi Tüzüğü hakkında bilgilendirme yapılmış olup, bahse konu Tüzük kapsamında;

-Ormansızlaşmaya sebep olan soya, sığır eti, palm yağı, ahşap/ağaç ürünleri, kakao, kahve ve bunlardan elde edilen belirli ürünleri üretimde girdi olarak kullanan çikolata, mobilya, lastik ve deri gibi ürünlerin mevzuat kapsamında yer aldığı, iki yılda bir yapılacak gözden geçirme sonucunda ürün kapsamı genişletilebileceği,

-Mevzuat kapsamındaki söz konusu ürünlerin AB pazarına girişi için ormansızlaşmaya sebep olmadıklarının, ahşap ve ahşap ürünleri için ise ormansızlaşmanın yanında orman bozulumuna yol açmadığının ve ilgili ülke mevzuatına uygun üretildiklerinin gösterilmesi, ürünlerin ormansızlaşmaya sebep olmayacak şekilde üretildiğini göstermeye yönelik özen yükümlülüğünün (due diligence) yerine getirilmesi

hususları üzerinde durulmuştur.

DÜNYADAN TARIM HABERLERİ

AB Komisyonu Sera Gazı Emisyonlarını Azaltma Tavsiyesinde Bulundu

AB Komisyonu, Avrupa'nın 2050 yılında iklim dostu kıta olabilmesi için hazırladığı ve sera gazı emisyonları düşürme hedeflerine ilişkin tavsiyeler içeren çalışmasını yayımladı. Çalışmada, Komisyon, AB'nin net sera gazı emisyonlarının 2040 yılına kadar 1990 seviyelerine göre yüzde 90 azaltılmasını önerdi.

Hedefi yakalamak için daha önce belirlenmiş olan 2030 yılına ilişkin yüzde 55 oranında sera gazı düşürülmesinde başarılı olunması gerektiği kaydedilen çalışmada, hedeflere uygun politik koşulların sağlanmasının önemine işaret edildi.

Çalışmada, sera gazı emisyonlarına ilişkin 2030 sonrası politika çerçevesini belirlemenin AB seçimleri sonrasında kurulacak yeni komisyonun sorumluluğunda olacağı belirtilerek, hedeflerin tutturulması için yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının hızlandırılması, endüstriyel süreçlerle karbon depolama ve geri toplama gibi çeşitli yeni temiz teknolojilere yatırım gerekeceği kaydedildi.

Büyüyen Tarım Protestoları Sebebiyle AB Tarım Bakanları Bir Araya Geldi

Avrupa Birliği Tarım Bakanları, sektördeki krizi tartışmak üzere Brüksel'de bir araya gelirken Avrupalı çiftçilerin eylemleri hız kesmedi. Alman ve Polonyalı çiftçiler ortak sınır kapısında barikat kurup geçişleri engellemeye çalıştı.

İspanya'nın başkenti Madrid'de çiftçiler ucuz süpermarket fiyatlarına karşı önlem alınmasını talep ederken, yurt dışından haksız rekabete karşı hükümetin kendilerine daha fazla destek vermesini talep etti. Belçika'daki çiftçi eylemlerinin Genel Koordinatörü Morgan Ody, Reuters'e yaptığı açıklamada, "Çiftçiler olarak bugün yine Brüksel'deyiz çünkü Avrupa Birliği taleplerimizi dinlemiyor. Taleplerimiz herkes için adil gelir dağılımı. Gıdayı biz üretiyoruz ama geçimimizi sağlayamıyoruz. Neden? Serbest ticaret anlaşmaları yüzünden. Çünkü fiyatlar üretim maliyetinin altında. Bu yüzden AB'den bu konuda harekete geçmesini talep ediyoruz." diyerek taleplerini özetledi.

AB tarım bakanları toplantı sonunda, bürokrasiyi azaltmak ve çiftçilere yardım etmek için daha fazla destek vaadinde bulundu.

AB, Nadas Kurallarına Muafiyet Getirdi

AB Komisyonu, Avrupalı çiftçilerin nadasa bırakılan arazilere ilişkin kurallardan muaf tutulması kararı alındığını açıkladı. Açıklamada, kararın AB çiftçilerinin karşılaştığı zorluklara karşı nadas kurallarında muafiyet taleplerini karşılamak için alındığı belirtildi. Ekilebilir arazinin yüzde 4'ünü nadasa bırakmak yerine çiftçilerin bu arazilere mercimek, bakla veya bezelye gibi azot sabitleyen mahsuller ekebileceği ifade edilen açıklamada, bu araziler için de AB sübvansiyonlarının devam edeceği kaydedildi. Açıklamada, nadas kural muafiyetinin geriye dönük olarak 1 Ocak 2024'te başlayacağı ve 31 Aralık 2024'e kadar süreceği bildirildi. Avrupa ülkelerinde çiftçiler son dönemde yoğun protestolar düzenliyor. Çiftçiler, artan üretim maliyetleri karşısında tarımsal ürünlere daha yüksek fiyat ödenmesini istiyor. Birliğin tarım politikaları, çevre, iklim ve doğa restorasyon hedefleri, desteklemelerdeki kesintiler, yüksek enerji, yakıt ve gübre maliyetleri, Ukrayna ve diğer ülkelerden gelen ucuz tahıl ürünleri, su tasarruf tedbirleri ile uzun süren bürokratik işlem ve süreçlerden şikayet eden çiftçiler, sorunlarına çözüm üretilmesini talep ediyor.

MEVZUAT DÜZENLEMELERİ

Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Yönetmeliğinde Değişiklik Yapıldı

8 Şubat 2024 tarihli Resmi Gazete ile Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik yürürlüğe girdi. Yönetmeliğe göre, lisanslı depo işletmelerine faaliyet izni verilirken istenen belgelerde sadeleştirmeye gidildi.

Buna göre, lisanslı depo işletmelerine faaliyet izni verilmesi aşamasında istenilen bazı belgeler bürokratik işlemlerin azaltılması amacıyla ilk başvuruda alınmayacak. Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürlüğü'nün lisanslı depolarda depolanan ürünleri için tahakkuk eden depolama ücretleri, aylık dönemlerde, Genel Müdürlükçe lisanslı depo işletmelerine ödenecek. Ödemeler, usul ve esasların Ticaret Bakanlığının internet sitesinde yayımlanmasından itibaren yapılmaya başlanacak.

Yeşil Mercimek İthalatında Gümrük Vergisi Sıfırlandı

13 Şubat 2024 tarihli Resmi Gazete'de yer alan İthalat Rejimi Kararında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar ile tüketici için arz güvenliği ve fiyat dalgalanmasını engellemek amacıyla, yeşil mercimek ithalatında gümrük vergisi geçici bir süreyle sıfıra indirildi.

Yeşil mercimekte tüketici ihtiyacının uygun fiyatla karşılanabilmesi amacıyla gümrük vergisi 30 Nisan 2024 tarihine kadar sıfırlandı. Ayrıca, ihracı kayda bağlı ürünler listesinde olan yeşil mercimek ihracatına ilişkin uygulama prosedürlerinde değişikliğe gidildi.

Fermente Süt Ürünlerinin Satışında Düzenleme Yapıldı

10 Şubat 2024 tarihli Resmi Gazete'de yer alan Türk Gıda Kodeksi Fermente Süt Ürünleri Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ ile fermentasyon sonrası ısıl işlem görmüş fermente süt ürünlerinin, çeşnili/aromalı yoğurt ve çeşnili/aromalı süzme yoğurtun en fazla 500 gramlık ambalajlarda piyasaya arz edilmesine karar verildi.

Tebliğle fermentasyon sonrası ısıl işlem görmüş fermente süt ürünlerinde toplam spesifik mikroorganizma sayısının raf ömrü boyunca en fazla ne kadar olacağına ilişkin de düzenlemeye gidildi. Yapılan değişikliklerle taklit ve tağşiş ile tüketicilerin yanıltılmasının önüne de geçilmesi hedeflenmektedir.

Tarım Arazilerinin Kullanımının Etkinleştirilmesinin Desteklenmesine İlişkin Karar Yayımlandı

23 Şubat 2024 tarihli Resmi Gazete'de yer alan Tarım Arazilerinin Kullanımının Etkinleştirilmesinin Desteklenmesine İlişkin Karar ile işlenmeyen ve nadasa bırakılan araziler ile işlemeli tarıma uygun olmayan alanlardaki bitkisel üretimin artırılması yönelik projelerin desteklenmesine ilişkin usul ve esaslar düzenlendi. Hibe destekleri 1/1/2024-31/12/2024 tarihlerini kapsayacak. Karar kapsamında; işlenmeyen veya nadasa bırakılan arazilerin, uygun münavebe planı ve ekim yöntemleri kullanmak suretiyle tarımsal üretime kazandırılması, iklim değişikliğini dikkate alarak, uygun çeşitlerle öncelikle yağlı tohumlu bitkiler, baklagil ve hububat ile sebze üretiminin geliştirilmesi, işlemeli tarıma uygun olmayan arazilerde, katma değeri yüksek bitki türlerinin üretiminin artırılması, doğal ekolojilerinde var olan bitki türlerinin aşılama, çeşit değişimi ve benzeri teknik uygulamalarla birim alandan elde edilen veriminin artırılmasını içeren projelere hibe ödemesi yapılacak. Hibe oranları destekleme konuları için proje toplam bedelinin azami yüzde 75 'i olarak uygulanacak.

Karar kapsamında sağlanacak hibe ödemelerinden gerçek veya tüzel kişiler yararlanabilecek. Yapılacak ödemeler, 2024 Yılı Yatırım Programı kapsamında Bakanlığın Bitkisel Üretimi Geliştirme Projesinin alt projesi olan Tarım Arazilerinin Kullanımının Etkinleştirilmesi Alt Projesine tahsis edilen sermaye transferleri ödeneğinden karşılanacak.

İşletmeler İçin Sürdürülebilirlikte Karşılaşılan Ana Zorluklar

Londra merkezli Pazar araştırma şirketi olan Mintel'in "Küresel Bakış Açısı İle Sürdürülebilirlik" isimli raporuna göre işletmelerin son yıllarda karşılaştığı temel zorluklardan biri somut sürdürülebilir uygulamalara yönelmeleri ve tüketicilerin sürdürülebilir yaşamı benimsemesini sağlamaya yönelik faaliyetler yürütmeleridir. Bu süreç markaların tüketiciler ile etkileşimini artırma gerekliliğini de ortaya koymaktadır.

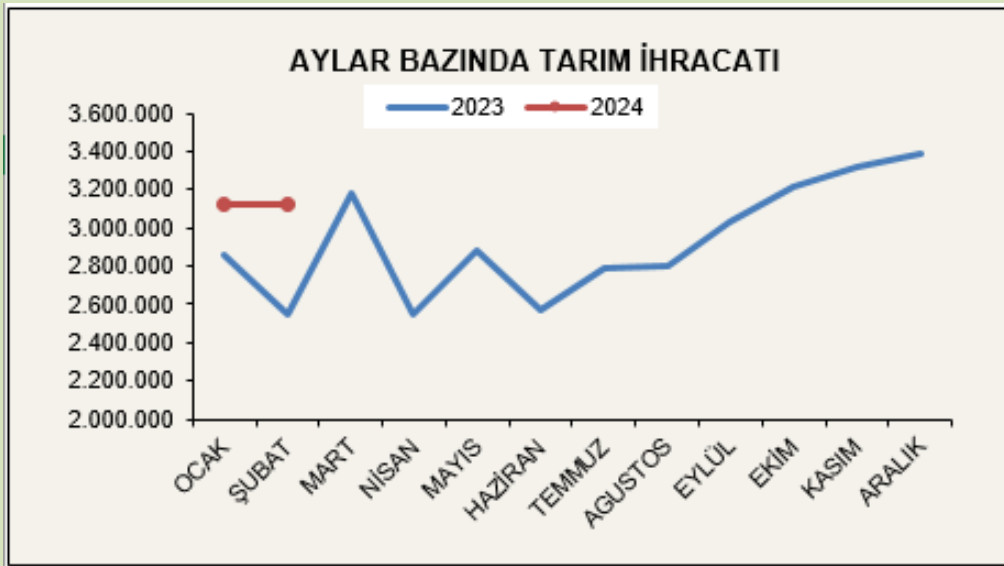

Günümüz dünyasında işletmelerin somut sürdürülebilir uygulamalara bağlı kalmaları ve tüketiciler için sürdürülebilir yaşamı kolay bir seçenek haline getirmeleri beklenmektedir. Şirketlerin ve markaların sürdürülebilirlik konularında tüketicilerle aktif olarak iletişim kurmaları son derece önemlidir. Bununla birlikte tüketiciler, şirketlerin çevresel hasarı önlemek için sorumluluk almalarını beklemekte ve markalardan çevre konularında yetkili olmalarını ve sürdürülebilir konularda onlara rehberlik etmelerini talep etmektedirler.

Bahse konu Mintel raporunda işletmelerin bu süreci fırsata çevirebileceği vurgulanmaktadır. Rapora göre, anket çalışmalarının sonucu olarak 16-24 yaş aralığındaki insanların yarısından fazlası çevreye önem vermenin iyi görünmesini sağladığını düşünmektedir. Bu da çevre dostu bir marka imajının gücünü açıkça göstermektedir. İşletmelerin bu süreçte tüketicilere çeşitli sürdürülebilirlik kavramları hakkında eğitim verebileceği ve bu şekilde firma bilinirliği artırılmış olmakla birlikte sürdürülebilirlik konusunda bilgi eksiklikleri kapatılmış ve sürdürülebilir yaşamın daha ulaşılabilir hedef haline gelmesi sağlanmış olacaktır.

Belirtilen fırsatların yanında bu süreçte firmaları birçok zorluk da beklemektedir. Mintel'in araştırmalarının sonucu olarak İngiltere'deki tüketicilerin büyük çoğunluğunun işletmelerin sürdürülebilirlik iddialarına güvenmediğini ortaya koyulmuştur. Sürdürülebilirlik konularında hassas olduklarını iddia eden birçok işletme olduğu için, tüketicilerin kime güvenebileceklerini belirlemesi zor olmaktadır. Benzer şekilde, Hindistan'daki tüketicilerin yarısından fazlası, markaların yaptığı sürdürülebilirlik iddialarının çoğunun yanıltıcı olduğunu düşünmektedir. Bu sorunları aşmak ve güven inşa etmek için, işletmeler sürdürülebilirlik uygulamaları konusunda açık, dürüst ve şeffaf olmalıdır.

SEKTÖREL İHRACAT ANALİZLERİ

• Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri

2023 Yılı Şubat ayı verilerine oranla 2024 yılı şubat ayında sektörün toplam ihracat tutarı %27,9 artışla 1.051.912,17 dolara ulaşmıştır. Sektörün en büyük pazar payına sahip ilk 5 ülkesinde ihracat büyük ölçüde artış göstermekle birlikte Irak'a gerçekleştirilen ihracat %49 artışla 193.615,84 dolar; ABD'ye ihracat %28 artışla 62.933,07 dolar; Suriye'ye ihracat %69 artışla 54.366,66 dolar; Cibuti'ye ihracat ise %89 artışla 33.961,39 dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Geçen yıl şubat ayından farklı olarak Rusya Federasyonu'na gerçekleştirilen ihracat %43 azalış göstererek 22.261,80 dolar olarak gerçekleştirilmiştir.

• Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri

2023 Yılı şubat ayı ihracat verilerine kıyasla 2024 yılı şubat ayında sektör ihracatı %13,6 artış ile 654.057,40 dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Sektörün 5 büyük pazarında artış gözlemlenmekle birlikte; Irak'a ihracat %69,8 artışla 89.858,16 dolar; İsrail'e ihracat %2 artışla 32.568,39 dolar; Birleşik Krallık'a ihracat %5 artışla 31.855,85 dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Sektör ihracatında en büyük artışlardan birisi ABD'ye yapılan ihracat tutarında gerçekleşmiş olup, ihracat miktarı 19.208,50 dolardan 31.529,62 dolara ulaşmıştır.

• Yaş Meyve ve Sebze

Sektör ihracatı 2023 yılı şubat ayına kıyasla %3,8 artış göstererek 319.573,09 dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Irak'a yapılan ihracatta büyük bir artış gözlemlenmekte olup, %495,6 artışla 5.757,06 dolardan 34.290,02 dolara yükselmiştir. Rusya Federasyonu'na yapılan ihracat %4,6 artış ile 73.712,42 dolar; Ukrayna'ya yapılan ihracat ise %21,1 artışla 29.383,11 dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Almanya ve Polonya'ya yapılan ihracat miktarlarında ise %45 civarında düşüş gözlemlenmektedir.

• Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller

2023 Yılı Şubat ayı verilerine kıyasla 2024 yılı şubat ayında Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller ihracatı %28,7 artışla 312.122,80 dolar olarak gerçekleştirilmiştir. 58.856,22 dolar ihracat ile Irak sektörün en büyük pazarı konumunu korumuştur. %73,5 artış ile Rusya Federasyonu'na yapılan ihracat 26.730,01 dolar, BAE ve İtalya'ya yapılan ihracatlar ise ortalama %16,5 artış ile 18 milyon dolar civarına ulaşmıştır. Büyük pazarlara yapılan ihracat genel itibari artma eğilimi göstermekle birlikte Hollanda'ya yapılan ihracat tutarında %2 azalma meydana gelmiştir.

SEKTÖREL İHRACAT ANALİZLERİ

• Meyve Sebze Mamulleri

2023 Yılı şubat ayı ihracatına kıyasla 2024 yılı meyve sebze mamulleri ihracatı %37,5 artış ile 234.779,66 dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Sektörün en büyük pazarlarından olan ABD'ye ihracat %21,8 artış göstererek 38.211,89 dolara ulaşmıştır. Almanya'ya yapılan ihracat ise %44,5 artış ile 37.495,76 dolar olarak gerçekleştirilmiştir. İhracat miktarının yüksek olduğu ülkeler arasında en büyük değişimler %84,5 artış ile İtalya'ya 11.672,88 dolar; %74,8 artış ile Hollanda'ya 15.866,49 dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Sektörün büyüme eğiliminde olduğu pazarlar arasına 14.051,82 dolar ihracat gerçekleştirilen Birleşik Krallık ve 4.997,39 dolar ihracat ile Mısır yer almaktadır.

• Fındık ve Mamulleri

Fındık ve Mamulleri 2023 Şubat ayı ihracatına kıyasla 2024 Şubat ayında %26,8 artış göstererek 197.244,81 dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Geçtiğimiz yıllarda sektörün en büyük pazarı olan İtalya'ya ihracat %8,1 azalış ile 40.672,44 dolar olarak gerçekleştirilmiştir. En yüksek ihracat ise 44.247,17 dolar ile Almanya'ya gerçekleştirilmiştir. Sektör pazar payını Polonya'da %99,3 arttırarak 15.344,50 dolara ulaşmıştır. Fransa ve Brezilya'ya gerçekleştirilen ihracat tutarları %10 civarında azalış gözlemlenmektedir.

• Kuru Meyve ve Mamulleri

2023 Yılı Şubat ayı ihracatına kıyasla 2024 yılı şubat ayında ihracat tutarı %67,3 artışla 178.070,65 dolara ulaşmıştır. ABD, Irak, İtalya ve Japonya'ya yapılan ihracat tutarlarında %100'ün üzerinde artış gözlemlenmektedir. Sektörün en büyük pazarlarından olan Almanya'ya ihracat %49,7 artışla 20.447,99 dolar; ABD'ye yapılan ihracat 17.679,63 dolar; Birleşik Krallık'a yapılan ihracat tutarı ise 14.704,51 dolara ulaşmıştır.

• Tütün

Tütün sektör ihracatı 2023 yılı şubat ayı ile kıyaslandığında %17,8 artış göstererek 76.359,96 dolar olarak gerçekleştirilmiştir. ABD'ye yapılan ihracat tutarı %524,2 oranında rekor artışla 15.877,96 dolar olarak gerçekleştirilmiş olup, ABD sektöründe 1. sıraya yerleşmiştir. Benzer şekilde Irak'a yapılan ihracat %57,6 artışla 12.251,71 dolar; İran'a yapılan ihracat %163,4 artışla 9.038,65 dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Azalma eğiliminde olan ülkeler arasında %4,6 azalış oranı ile Gürcistan

• Zeytin ve Zeytinyağı

Zeytin ve Zeytinyağı ihracatı 2023 yılı şubat ayı verileri ile kıyaslandığında %1,9 artış ile 82.904,79 dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Sektör ihracatında büyük öneme sahip olan ABD ve İspanya'ya yapılan ihracat tutarlarında %50 oranında azalış gözlemlenmiştir. Bu oranlar ile ABD'ye yapılan ihracat tutarı 13.124,93 dolar, İspanya'ya yapılan ihracat tutarı ise 11.775,91 dolardır. ABD ve İspanya'daki pazar kayıplarına rağmen sektör ihracatındaki genel artış, İtalya'ya yapılan ihracat tutarının %213; Almanya'ya yapılan ihracat tutarının %52,6; İsrail'e yapılan ihracat tutarının ise %136 artış göstermesi ile oluştuğu gözlemlenmektedir.

• Süs Bitkileri ve Mamulleri

2023 Yılı şubat ayı ile 2024 şubat ayı ihracat verileri kıyaslandığında sektör ihracatı %8,8 artış ile 17.488,81 dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Sektör genel itibari ile pazar payını büyütme eğiliminde olsa da sektörde önemini koruyan Hollanda'ya yapılan ihracat %19,5 oranında azalarak 3.496,97 dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Bu azalış miktarına rağmen sektör ihracatındaki artışın Azerbaycan'a yapılan ihracat tutarının %12,4; Birleşik Krallık'a yapılan ihracat tutarının %86,2; Almanya'ya yapılan ihracat tutarının %7,2 artması ile oluştuğu değerlendirilmektedir.

**Ege Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği
Fruit Logistica**

**İstanbul Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri İhracatçıları
Birliği Stockholm Furniture Fair**

**İstanbul Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği
PRODEXPO 2024**

**Akdeniz Yaş Meyve ve Sebze İhracatçıları Birliği
Fruit Logistica**

**Batı Akdeniz İhracatçılar Birliği
Fruit Logistica**

**Ege İhracatçı Birlikleri
Biofach 2024**

**Fındık ve Mamulleri Sektör Kurulu
Gulfood 2024**

**İstanbul Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri İhracatçıları
Birliği
Expo Mueble Internacional**

**Hububat Sektör Birlikleri
Gulfood 2024**

